

Posudek konzultanta
na rigorózní práci Mgr. Adély Stec
Sexuální trestné činy – srovnání české a polské právní úpravy

I.

Za cíl své rigorózní práce o úctyhodném rozsahu 192 stran vlastního textu si rigorozantka vytyčila srovnání právní úpravy sexuální kriminality v České a Polské republice. Téma je to novátorské, protože jde o problematiku, která zatím nebyla komplexně literárně zpracována. Jelikož ve své rigorózní práci porovnávala vybrané trestné činy dvou odlišných právních systémů, nemohla se vyhnout srovnání českého a polského trestního práva v oblastech dopadajících právě na mravnostní kriminalitu. V tom spočívá aktuálnost rigorózní práce, neboť vzhledem k internacionalizaci a globalizaci právních řádů mohou podněty z cizích právních úprav sloužit jako inspirační zdroje i pro českou právní úpravu.

Rigorózní práce je z velké části založena na polském, tedy cizím trestním právu; autorka proto nastínila českému čtenáři i nezbytný vhled do polské trestněprávní úpravy, což rigorózní práci zhodnocuje.

Podle mého názoru se diplomantce podařilo vytčeného cíle splnit a práce je vypracována na velmi pěkné odborné i literární úrovni.

Autorka práci vypracovala v nadstandardním rozsahu 192 stran textu a několika dalších stran použité literatury. Vycházela z dostatečného počtu odborných literárních pramenů, které člení na prameny české a polské a v rámci každé skupiny na monografie, články a judikaturu. Uvádí také seznam použitých právních předpisů.

Rigorózní práci zhodnocuje, že autorka použila cizojazyčné prameny a že práce má výrazně srovnávací charakter. Práci dále zhodnocují četné případové studie ilustrující strohý juristický rozbor, v důsledku čehož je rigorózní práce i velmi čtivá.

S použitými literárními prameny pracovala autorka korektně a kreativně.

Práce má logickou osnovu, text rigorozantka rozdělila do třinácti kapitol, ve kterých diplomantka postupně pojednává o jednotlivých formách sexuálních trestných činů, respektive o jednotlivých trestných činech podle polské a podle české právní úpravy (znásilnění, prostituce a obchodování s lidmi, pornografie, šíření pornografie, sexuální zneužití dítěte, incest, dětská pornografie etc.), o trestání pachatelů a o některých možnostech resocializace pachatelů.

II.

Těžiště recenzované rigorózní práce je v převážně juristickém rozboru několika vybraných skutkových podstat v české a polské trestněprávní úpravě a jejich srovnání. Práce je orientována převážně juristicky s důležitými kriminologickými souvislostmi, což činí práci srozumitelnější a představuje komplexnější pohled na zkoumanou problematiku (srov. například kriminologické partie uvedené ve spojitosti s fenoménem prostituce na str. 74 a násl.).

Juristický rozbor české i polské právní úpravy je dostatečně podrobný, věcný, srozumitelný.

K obsahu práce uplatňuji jen několik připomínek.

Podle mého názoru doktorandka měla již v úvodu práce zdůraznit, že trestní právo by mělo být používáno minimálně, tedy skutečně zůstat posledním prostředkem (*ultima ratio*), což platí i pro otázky sexu a zásahů do osobní integrity. Tam, kde jde ovšem o ochranu nejzávažnějších právních statků, například svobody a důstojnosti, o které se jedná v souvislosti se sexuálními otázkami, tam trestní právo má své místo a jeho použití je nezbytné. To znamená, že vždy musíme zkoumat, zda podle zásady subsidiarity trestní represe, nejde u některých skutkových podstat podle českého trestního práva o represí přehnanou.

To se projevuje zejména u trestného činu prostituce ohrožující mravní vývoj dětí (§ 190 tr. zák.), k jehož zařazení do trestního zákoníku i konkrétní dikci byly v literatuře sneseny četné výhrady, včetně těch, které uvádí autor této recenze (což ovšem doktorandka nezaznamenala).

Další připomínka se vztahuje k úpravě trestného činu znásilnění podle § 185 tr. zák. Zde je autorka k české platné právní úpravě shovívavá, srovnáním s právní úpravou z roku 1961 by se ukázaly nedostatky současného znění.

III.

Závěrem shrnuji: Rigorózní práce Mgr. Adély Stec je plně způsobilým podkladem pro ústní obhajobu. Autorka prokázala, že má potřebné odborné znalosti i schopnost literárně zpracovat odborný text na požadované úrovni.

Otázka pro ústní obhajobu: Trestný čin znásilnění v české a polské právní úpravě – srovnání.

